

Rubriken för detta pass är Civilt försvar under EU-ordförandeskap och Natointräde, och jag vill börja här:

Filmen är från MSB:s regeringsuppdrag i höstas. Sextonåringen på bilden ingår i totalförsvaret, precis som vi alla gör, som är mellan 16 och 70 år. Bakgrunden till regeringsuppdraget var insikten om att många 16-åringar inte förstår sin roll om krisen eller kriget kommer. Det handlar alltså om kunskap men också om att ge dem verktyg så att de kan ta sin roll i totalförsvaret. Alla har en uppgift. Alla måste förstå sin uppgift och alla måste få förutsättningar för att kunna fullgöra sin uppgift.

Men orden ”klara, färdiga” beskriver också att vi börjar bli klara när det gäller att prata om civilt försvar som en integrerad del av totalförsvaret.

Vi har hört åtskilliga vittnesmål under de här dagarna om förväntningarna på Sverige att bidra med ett totalförsvaret, där civilt försvar är en integrerad del av helheten.

Men även om vi börjar bli klara när det gäller orden, så är vi långt ifrån färdiga. Vad är det då som saknas?

Vi har tillsammans med 70 myndigheter satt en prislapp på det. 27 miljarder är listan för vad vi myndigheter ser behövs. Varje år. Fram till 2030. Detta har försvarsberedning nu med i sitt underlag till sitt arbete. För här måste en politisk inriktning och prioritering mejslas fram.

Sanningen är att inte ens en siffra är tillräcklig. För även om pengarna är viktiga så är det viktigaste den effekt som vi vill skapa.

Och vi har ju hört här i dagarna att vi samtidigt ska vara beredda här och nu på en eskalering, med det vi redan har - vilket innebär att varje nytt beslut i hela samhället måste omfatta beredskapshänsyn.

En viktig lärdom, inte minst från kriget i Ukraina, är att det är helheten i ett samhälles motståndskraft, samhällets resiliens, som gör skillnad.

Oavsett om det är krig vi ska möta eller extremväder eller inre hot mot vår säkerhet - det krävs helhetsgrepp. Krisen drabbar aldrig sektorer utan hela samhället. Och därför behöver hela samhället engageras för att stärka vår motståndskraft.

..

Arbetet för att rusta oss pågår i högt tempo, både på den militära sidan och på den civila sidan och det gäller hela Europa, alliansmedlem i Nato eller inte.

Och där kriget pågår i Ukraina dit når redan våra insatser. Över 1000 ton donerad materiel från 34 olika aktörer har MSB levererat i humanitärt stöd till Ukraina. Vi har också utbildat 16 000 ukrainare i traumavård.

Och det finns även grundläggande behov att förstärka beredskapen i hela EU.

Jag vill lyfta tre strategiska punkter.

1. Livsviktig infrastruktur måste värnas.

Det gäller oavsett om vi tittar på det ur ett EU-perspektiv, som blivande NATO-medlem eller ur ett smalare svenskt perspektiv.

Och det når ända ner till den yttersta länken i kedjan på lokal nivå ute i kommunerna. Tänk vattenförsörjning, fjärrvärme och lokala elnät. Men också regionerna och sjukvården. Det viktiga här är då att få ihop den fysiska säkerheten för samhällsviktig verksamhet med cybersäkerheten.

I uppdraget med incidenthantering när det gäller cybersäkerhet för svensk del inom EU så kunde MSB under pandemin handfast stötta sjukvården i arbetet med att hindra ransomware. Och nu gör vi en satsning när det gäller energiförsörjning.

Vi måste kunna värna varje länk i den kedjan. Den börjar kanske i Bryssel hos EU eller NATO men slutar i en kommun i Sverige, med att invånarna får vatten och el levererad och att sjukvården fungerar även om krisen eller kriget kommer.

2. Försörjningsberedskap och näringslivets roll

Ukraina har haft förmåga att hålla igång en stor del av samhället – trots allt. Tågen går. Företag och industrier har ställt om för att leverera varor och tjänster under brinnande krig.

Europa har avreglerat el-, tele- och en rad andra marknader, och vi vet alla att privata aktörer i praktiken ansvarar för att samhället ska fungera.

Vi välkomnar förslaget om ett näringslivsråd som regeringen lanserade här igår. Och ser fram mot att spela den aktiva sammanhållande rollen i arbetet med att få till bron mellan det offentliga och näringslivet i bygget av civilt försvar så att det verkligen blir operativt. Det här kompletterar vårt redan pågående arbete med näringslivet. Det finns redan stöd till näringslivet för att företag ska förstå sin roll i totalförsvaret och hur de själva ska kunna hålla igång sin egen verksamhet.

Men vi måste fortsätta att utveckla detta. Det handlar om den mycket större rollen som företag måste ta för att vi ska kunna ha ett starkt totalförsvaret, som vi vet att företagen kan och vill ta. Ingen behöver övertygas, utan det vi måste göra är att rita upp spelplanen tillsammans och få fram den konkreta planeringen så att de kan vara robusta leverantörer också om krisen eller kriget kommer.

Därför ser jag mycket fram mot att snart höra Marcus Wallenberg om hur han ser på näringslivets roll i totalförsvaret.

Och när det gäller beredskap så vill jag här också nämna vårt långa samarbete med civilsamhället och tankar på att skapa motsvarande plattformar som de med näringslivet.

3. Ge och ta emot hjälp

Jag nämnde den hjälp vi på MSB liksom många andra gett Ukraina. Nu måste vi förstärka vår egen förmåga att ta emot hjälp om krisen eller kriget kommer hit. Och givetvis att ytterligare förstärka hur vi kan ge hjälp till andra. I NATO handlar det om världlandsstödet. I EU handlar det om RescEU och om civilt och humanitärt stöd.

Vi kan lära mycket av Ukraina. Många års planering och långsiktigt internationellt samarbete har varit avgörande för Ukrainas förmåga att kunna ta emot och använda hjälp, och för att få effekt av stödet som man fått.

Vi ska också dra lärdomar från grannländerna – Polen, Tjeckien.

Tänk tanken att miljontals människor tvingas fly från Baltikum. Det skulle kräva omfattande insatser och behov av internationell hjälp.

Avrunda

I NATO sätts frontlinjen i ett lands försvarslinje vid dess motståndskraft, resiliens, vilket tas upp i artikel 3 i Atlantfördraget.

Och kravet på samhällets motståndskraft, vår resiliens, gör att ett Natomedlemskap kommer att kräva hela det svenska samhällets aktiva engagemang.

Också 16-åringen från Klara, färdiga behöver vara engagerad, känna en vilja att försvara vårt land. För i slutänden är det ju det allt handlar om, att vi har något viktigt att försvara: vår frihet och rätten att tänka och yttra oss fritt. Det är här alla ska vara med. Det är här alla har en uppgift.

Och vår uppgift här i det här rummet är ju att stå för det moderna ledarskap som blir avgörande. Brister tilltron till statens förmåga, så påverkar det försvarsviljan och viljan att själv bidra om krisen eller kriget kommer.

För egen del, för oss myndigheter som sedan i oktober har en ny struktur att verka så handlar det om att vi gör vårt yttersta för att den strukturen ska tjäna oss väl. Vi jobbar nu i de tio nya sektorerna och sex civilområden. Vi jobbar tillsammans för att både hantera det som händer här och nu, och för att bygga våra långsiktiga förmågor.

På Folk och försvars rikskonferens förra året tog jag upp vikten av hängrännor för att få ihop helheten. Det känns gott att ha hört så många av er här på scenen och i samtalen utanför under de här dagarna lyfta just helheten, hur totalförsvaret består av många delar men att de hänger ihop och beror på varandra och att vi måste utveckla dem ihop.

Så låt oss fortsätta att tillsammans – civilt och militärt försvar, stat, näringsliv och civilsamhället – gå från klara till färdiga och till gå.